

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Szechenyi tér 2. Telefonszám 124.Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNE.

Alapította:

DR. KISS PÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:

Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:

Fél évre 14 korona | Egy óra 2 K 40

Kispénzü emberek

megható sietséggel, az idők és a kötelességek nagyszerű megértésével igyekeznek kevés anyagi készségeket a nagy citárhoz hordani, melynek tüzét a hazafias áldozatkészség égisz lángokra gyújtja. A magyar kismember ezt a jelzőjét anyagi helyzetével tartja, egyébként lelki erényekben és megértésben a harcok elejétől fogva élén vannak a nemzetnek. Csodálatos, hogy amikor ennek a háborútól leginkább sújtott osztálynak juttatják a nehéz viszonyok a legtöbb lemondást és keserűséget, a szenvedésekben mint ha megedződne az erejük, megacélosodna az akaratuk. Bámula tosz, megmagyarázhatatlan, hogy a kismembereknek az áldozati oltárok felé rohanó nagy tömege nem tudja magával vinni a nagytékesek kiváltságosságait. Mintha ezek szívét a kényelem érzéketlenné tette volna. Talán szomorú is, hogy akik a közélet élén szeretnek jeleskedni áldottabb, békésebb időkben, most félve vonulnak árnyék alá, hogy ne érje őket a nagy idők tüze lehellete. Nekünk itt, akiknek kötelességünk a dicsegetés aranykeretébe foglalni a nemzeti erények fényes drágaköveit, melyek rá kell illeszteni minden elismerés szép szavát a kismemberre és ugyanakkor későbbesen kell töprengeni, a rábeszélés, az ébresztés micsoda kulcsát kell megtalálni, hogy a rejtetett nagytéke kiömlésének az útját megtaláljuk.

Elég volna, ha azt dörögnénk a fülekre, azok a katonák kérik a pénzt, — kölcsönbe dus kamatokra — akik elkergették az ellenséget a határoktól, akik vérük hullatásával a gazdagok vagyonát megmentették a pusztulástól, ellenséges idegen horzák rablásaitól. A katona közel két év óta áll hegyetlen harcban, értünk, értetek nagy urak, sokpénzű emberek és ezeknek a hősöknek létszer kell fegyver, ágyú és élelem, hogy ne tudja az ellenség összeroppantani azt az ércfalat, melyet határaink körül a mi édes testvéreink vérvérz érdeje tart. Ha ez nem nyitja meg a nagy Wertheimokat, az államnak kellene a kulcsokat megöntenie a felforgos zárahhoz, a parancs acéljából, a kényszerű kötelességteljesítés képmény vasából.

Szomorú volna, ha a hazafias serkentés csódjával a kényszer ereje nyitná meg a nagy pénzszerényeket.

A polgármesteri hivatalnál újabban a következő hadikölcsön jegyzések történtek:

Rubinstein Márton és fia 40000, Berg Mór 2000, Tóth János 2000, Fedor Ferenc 2000, Paku Zoltán és neje 10000, Széll Imre 12000, Takács Mihály 12000, Berbola János 16000, Tézsla Ferenc 22000, Vajda János Ferenc 20000, Nagy Imre György 10000. Nicsa András 15000, Jók Daniel 1000, Breuer Zoltán gyógyszerész 20000, Széll Ferenc 1000, Dági István 7000, Kis Sándor 16000, Mészáros Sándor 10000, Fedor István 2000, Sarkadi József és neje 4000, özv. Mező Józsefné 2000, Cs. Kiss István és neje 3000, Barna György és neje 5000, Vass Antal 1000, Nagy Sándor lakatos 4000, Cs. Kiss Sándor 15000, ifj. Márton Bálint 15000, Mageri Sámuel községi bíró 2000, Vajda István 1500, Szabó György és neje 8000, Horváth János 10000, özv. Csah Józsefné 1000, Kiskeru Dávid Rozália 4000, Vári Adám kk. 1300, Galamb Etel kk. 1000, Jók Gizella kk. 1000, Sücs János, Antal, és Lajos kk. 6000, Huber József kk. 400 koronát.

A makói Takarékpénztár rig nál a mai napon a következők jegyzettek hadikölcsönre:

Raffai Imre 10000, N. N. 5000, Makói jétkönyv négyzet 2000, N. N. Sajjány 9000, N. N. Nágylak 1000, N. N. Makó 1700 korona. A takarékpénztár saját részére 200.000 koronát.

A legnagyobb hadikölcsönjegyzés Makón

Farkas József volt polgármester százezer koronát jegyzett

Makó, május 5.

Makón ma, a makói arányokhoz képest nagyszabású hadikölcsönjegyzés történt. Egy ur százezer koronát jegyzett a negyedik hadikölcsönre. Nem presszionálta senki. Nem beszélt rá senki, még csak nem is tartozik a boldog felmentettek közé, az új sorozástól se kell tartania.

Csak eljött úgy magától, minden rábeszélés nélkül Makóra, követve hazafiasan gondolkodó szive lelke sugallatát a százezer koronát jegyzett a negyedik hadikölcsönre. Ez az ur, Farkas József Makó

város volt polgármestere Aki éveken keresztül első polgára volt Makónak, eljött Makóra, hogy példát adjon Makó polgáriság ereiben a nehéz napokban, mikor élethalál harcát vívja a nemzet.

Makói polgárai tanuljanak a volt polgármestertől, aki most, hogy

távol van Makótól, hazajött, s megmutatta a makói polgároknak, a gazdagoknak, teheterőknek, hogy hogyan kell gondolkodni akkor, mikor a hez segíteni hívja fiait.

Örömmel adunk hírt a volt polgármester ezen hazafias eselkedetéről s kívánatos volna, ha minél több követője akadna.

Nagy légi harcok

Mit mond a hivatalos jelentés

Budapest, május 5

Orosz hadszíntér:

Repülőink tegnap előtt bombákat dobtak a Rowenótól délre fekvő Zdobunovó vasúti csomópontra, a pályaudvar épületén, műhelyekben, vasúti kocsikban és a színházterületen találatokat figyeltek meg. Több épület lángbaborult. Tegnap újra mindenütt fokozott tűzvédelmi tevékenység. Számos helyen elősi csatározás.

Olasz hadszíntér:

A Rombanon csapataink erőteljes tűzvédelmi előkészítés után az ellenséget több állásától elűzték. Több mint egy száz alpini köztük három tisztet elfogtak és két gépfegyvert zsákmányoltak. A Mormolata területén éjjel gyengébb olasz osztagokat Sassó imdici keleti lejtőjén szétzavartuk. Egyébként csak mérsékelt tűzvédelmi tevékenység volt.

Délkeleti hadszíntér:

Semmi újság.

Höfer, altábornagy.

Események a tengeren:

Május 4-én délelőtt tengeri repülőjarmúveink Valonát délután pedig Brindisit bombázták. Vonalon az ütegek a kikötőtelepeket és a repülő-állomást többször hatásosan találták, Brindisiten pedig megfigyelték, hogy több telitalálat ért vasúti vonatokat, a pályaudvar épületét, raktárakat, továbbá az arzenálban sűrű csoportok an vesztelő torpedórombolókat. Több bomba a városban robbant fel. Egy, a repülőgépek elűzésére felszálló repülőjarmúvet elűztük. Visszatérőjükben a repülőgépek messze a nyílt tengeren a Mascó Poló ci kálóra akadtak és a fedélzeten sűrűn álló legénységre hatásosan tüzeltek. A heves elhárító tüzelés dacára összes repülőjarmúveink sértetlenül tértek vissza úgy Valonától, mint Brindisiből. A hajóhad parancsnoka.

Várják a kancellár nyilatkozatát

Holnap nyujják át a német válaszigjegyzőket

Makó, május 5.

Berlin. Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár visszatért a nagy főhadiszállásról Berliabbe. Feltehető, hogy a legközelebbi a birodalmi gyűlés költségvetési bizottságában közléseket tesz a helyzetéről.

Berlin. Az eddigi megállapodások szerint ma délután adják át a német kormány választ az amerikai jegyzőkre Gerard amerikai nagykövetnek. A közvéleményben egyre inkább felütközik az a meggyőződés, hogy a német amerikai ellentétek sima és békés elintézésre sikerülni fog és ezek a kilátások ma kedvezőbbek, mint a válság folyamán eddig bármikor.

Bécs. A német birodalmi kormány válaszigjegyzőkről, a melyet valószínűleg csütörtökön délután fog Jagow államtitkár Gerard berlini amerikai nagykövetnek átadni, a Neue Freie Presse azt írja, hogy a jegyzék semmi olyast nem fog tartalmazni, ami a viszonyt kiélesíthetné, mert Németország döntő tényezői semmit sem kívánnak őszintébben, mint azt, hogy az Egyesült-Államokkal támadt félreértések dissimuljanak és a konfliktus megszűnjék.

Mihelyt a német birodalom kormánya megadta a választ, Amerikán lesz a sor, hogy nyilatkozzék s már most kifejezést lehet adni annak a reménynek, hogy Amerikában méltányolni fogják azt az alaposságot és komoly higgadtságot, amellyel Németország a választ elkészítette. Berlinben és Bécsben illetékes helyen egyaránt osztják ezt a felfogást. A német jegyzék szövege még nem ismeretes, de annyi bizonyos, hogy hangja békülékeny és szándékos rosszindulat nélkül semmi olyat nem lehet szövegéből következtetni, ami a viszonyt elmérgesíthetné.

Tűz a mozi-előadáson

A tanító találmánya

A szabolcsmegyei Balsa községben, a református iskolában vasárnap este mozielőadást rendeztek. A képeket Gyéres József tanító saját találmányu házikészülékével vetítette. A kifeszített fehér vászon előtt egy kis fin karbidlámpást tartott, amelyet leejtett a földre. Robbanás történt, tűz keletkezett. A függöny lángot fogott, a tűz hamarosan elterjedt az egész teremben, ahol több mint százán voltak. Óriási tumultus keletkezett, asszonyok és gyermekek sikoltottak. Menekülni nem lehetett, mert valaki

belről bezárta az ajtót. Végül aztán valahogyan sikerült eloltani a tüzet. Szabó Antal gazdálkodó sulyosan, a községi segédjegyző könnyebben megsebesült. Összesen husz sebeülés történt.

Az L 20 pusztulása

Ujabb két támadás az angol partvidék ellen. — Angol gyártelepek bombázása. — Sikeres légi harcok nyugaton és keleten

A Wolf ügynökség jelenti:

Egyik tengerészeti léghajórajunk május másodikáról harmadikára virradó éjjel megtámadta az angol keleti tengerpart középső és északi részét és ez alkalommal gyárakra, kohókra és vasúti építményekre Middlesboroughnál és Stocktonnál, a sudeerlandi ipartelepekre, a Tee folyótól délre levő parti ütegekre, valamint a Firt of Forte bejáratánál levő angol hadihajókra látható sikerrel bőségesen hajított bombákat. Valamennyi léghajó visszatért a heves tüzelés dacára hazai kikötőbe az L 20 kivételével, mely erős déli szélből északra hajtatván a tengeren bajba jutott és Stavangewadéi elpusztult. Egész személyzetét megmentették.

Május 3-án egyik tengerészeti repülőgépek sikeresen megtámadta az angolok egy parti üteget Sandwichenél (a Themse torkolatától délre) valamint a Deoltól nyugatra levő repülőállomást.

A keleti tengeren is élénk volt a tengerészeti repülőink tevékenysége. Egyik vízi repülőgéprajunk ismét bombákat dobott a „Sawa” orosz sorhajóra és egy ellenséges tengeralattjáróra a Moonsundnál. Találatokat ért el. Az ellenség légi támadása Pissen parti állomásunk ellen semmiféle katonai kárt nem okozott.

Egyik tengeralattjárónk április 30-án a Handriai tengerpart előtt lelőtt egy angol repülőgépet. Ennek utasait egy ellenséges torpedóromboló vette fel. Flottaparancsnokság.

Az L 20 német léghajó ma délelőtt 10 óra tájban tűnt fel a szemhatáron, a Jadev parttól délre, és felette, meglehetősen közel a szárazföldhöz, lassan elrepült és Naftfordhos ért. A Zeppelin sérült állapotban volt. Kiegészítő jelentések szerint a Zeppelin egy sziklacsúchos verődött, amelyen a léghajó hátsó korlátja letört és lesuhant. A léghajó megmentése lehetetlen volt mert derékon kettétört. Egy torpedónaszád megmentette a léghajó legénységét.

A teljesen roccsá vált Zepp-

lin ezután közvetlenül a torkolatnál a tengerbe sodródott.

A hadügyi hivatal a következő hivatalos jelentést adta ki: Az L 20 Zeppelin ma délután a naftfordi részen a szárazföldre vetődött. A léghajót, amely horgonyt vetett, most katonaság őrzi.

Vilmos császár a gorlicai áttörésről

Makó, május 5.

A sajtóhadiszállásról jelentik: A gorlicai áttörés évfordulója alkalmából Frigyes főherceg a következő táviratot intézte Mackensn tábornagyhoz:

— A legszívélyesebb szeretettel kívánatomat fejezem ki Excellenciának a gorlicai csata első évfordulója alkalmából. Adja az Isten, hogy Ön kedves tábornagy ur újabb győzelmekkel gyarapíthassa a szövetséges fegyverek hervadhatatlan dicsőségét és azt a nagy sikert, amely mindörökké az Ön nevéhez fűződik Excellenciád dicsőségére és a közös ügy javára. Frigyes főherceg, tábornagy.

Frigyes főherceg ezenkívül a következő hadsereg főparancsnoki rendeletet adta ki:

— A gorlice-tarnovi áttörés első évfordulója napján öfelsége Vilmos német császárhoz a következő táviratot intéztem:

— Ma egy éve, hogy a német, osztrák és magyar csapatok győzelmes csatában áttörték a galiciai orosz hadállásokat. Hűséggel és tisztelettel emlékezem meg úgy én, mint derék harcossaim Felső-gednek és a német hadseregnek eme diadalmas napjáról. Azon bensőséges, együttes bajban és küzdelemben megédesztet fegyver szövetség, amely egy évvel ezelőtt a világtörténelem egyik legnagyobb és következményeiben leg súlyosabb győzelmét kiírta, Isten segítségével továbbra is legerősebb biztosítékot ad sikerünknek. Ha még kemény munka áll is előttünk, a győzelem a miénk marad Frigyes főherceg, tábornagy.

Vilmos császár, legfőbb hadurunk barátja és szövetséges társa kegyeskedett a következőképpen válaszolni:

— Szívesen köszönöm Néked barátságos táviratod. Magam is megemlékezem e napról, amelyen évfordulóját ünnepeljük annak a napnak, amely a nagy galiciai offenzíva kezdetét jelentette. Halás szívvel emlékezem meg ismét arról a hősiességről és egyetértésről, mely a szövetséges hadseregeinknek rohamra induló csapatait lelkesítette. Arra kérek, közöld ezt a parancsnokságod alatt álló csapatokkal. A múlt év diadalmas tetteire való emlékezés feljogosít arra a bizodalmas reményre, hogy a közös akarat ki fogja vinni a végleges győzelmet. Segítsen hozzá az Isten. Vilmos.

A két távirat az összes csapatoknak tudomásul adandó. Frigyes főherceg, tábornagy.

Műkertészet a fronton

A háború békés időtöltése

Makó, május 5.

Az orosz harcéréről már hetek óta nem érkezik semmi hír. Az ellenfelek tőlük telhetőleg erősíteni igyekeznek állásaikat. Az oroszok néha megkísérelnek egy-egy támadással közelebb jutni a mi frontunkhoz, de véres fejvel tántorodnak vissza.

A Strypa folyó környékét messze területen nagyváradi honvédek uralják. Ha az orosz nem ad munkát a honvédeknek, akkor ők maguk keresnek foglalkozást. — Mindegyik honvéd kertészkedik s a Strypa partját gyönyörűnél gyönyörűbb virágágyak díszítik. A honvédek különböző formákat iparkodnak kihozni a virágokból. Itt pompáik Magyarország címere, pár lépésre tőle a vörös kereszt van piros virágokból kiformalva nem messze pedig a német vas kereszt díszleg.

Ha nincs ütközetre kilátás, akkor a honvédek csónakáznak a Strypán vagy pedig kanoesre mennek. De ha a muszka okvetlenkedik akkor a honvédek a fedezékeik ablakából nézik a szökő kuta at, amiket a Strypába vágódó gránátok idéznek elő. Nagyazertük ezek a szökőkutak. Az ellenfelek egymás dolgairól is értesülnek.

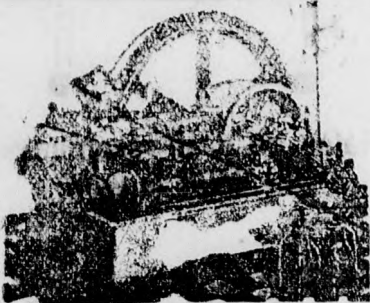
Ha az oroszok ismét általános támadásra merészkednének, bizonyos, hogy éppen olyan veszteségekkel vonulnának vissza mint a nagy teli csatában.

Kiadó hereföld! kaphatónyárhasználatra Iritz Miksánál és külön kapható első kaszálásra is.

Két ügyes fiu tanulóknak felvételük a „Makói Független Ujság” nyomdájában.

•••••

Elsimert legjobb motórok!

Világhírű eredeti „Körting”
Diesel motórok

Szévégáz

: és benzindotórok. :

Osztályozottak benzín- és
nyerszénajlokomobillal. Besszi-
nes magánjérek.

Meglepő nyolcság!

Nyerszénajmotórok

kiszéféjlesztéssel.

Gazdálkodás és Törvény

Dunapost. V. Károly-utca 4. szám.

Szájál árszabású körzeti-állami árjelöléssel

Legnagyobb mennyiségű jótállás!

Kedves hívtételek!

Jegyezzünk hadikölcsönt!

A fogak hófehérségét, tisztaságát csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a ki-próbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet**. A száznak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteti Kudar-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az IDEÁL-kézfinomítót használjuk. Az arcon levő pattanásokat foltokat eltávolíthatjuk, ha egyszerű kezelés mellett az IDEÁL-arcfenécsőt használjuk. Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatal-ságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

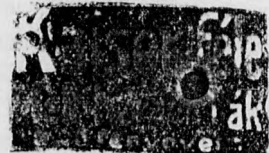
használunk. Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak ellátva és

KUDAR LAJOS újvárosi gyógyszerárában szerzhetők be. — Telefonszám 68.

Trágyát ingyen hord-
hat bárki özv. Iritz
Samuelné udvaráról.

ORVOSOK

igazolják, mint legkíméletesebb kö-
bögés elleni szert a:

ok használják

Köbögés

valóság, elnyelés, hurok, szá-
nyal csak és kíméletesebb megkötés ellen,
nagy mértékű elnyelési harcokat előkí-
velés. 5000 orvos és más egy-
gyeztetés a hatékony ellenőrzés elleni
gyógyászati és hatékony eszközöknek. Ge-
nyes 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér,
nagy mennyiségben 30 fillér.

Magyarországon minden gyógyszerárában

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézet Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság dacára könnynyomdánkban min-
dennemü nyomdai munkák a leg-
pontosabban, tiszta, izléses kivi-
telben, jutányos áron készítettnek.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban

Nyomatott Özv. Dr. Kiss Pálnénak a „Makói Független Ujság” villamoserőre berendezett gyorsajtóján, Makón.